831/09

Den 4. november 2009 blev i sag nr. 76.148:

xx xxxxxxx
xxxxxxxxx xx xxxxxxxxx
xxxx xxxxxxx xx

mod

Nordea Pension
Klausdalsbrovej 615
2750 Ballerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

Forsikringstageren, der har forsikring ved tab af erhvervsevne i Nordea Pension, påstår selskabet tilpligtet at fortsætte præmiefritagelsen og udbetalingen af invalidepension efter den 1/3 2004.

Ankenævnet for Forsikring har tidligere i kendelse nr. 71.011 og 73.377 behandlet klagerens sag. Han ønsker sagen genoptaget med henvisning til nye lægelige oplysninger.

Selskabet har ydet klageren fuld præmiefritagelse og fuld invalidepension i perioden 22/2 2003 - 1/3 2004, men har afvist at genoptage bevillingerne under henvisning til, at der ikke er dokumentation for, at klagerens generelle erhvervsevne er nedsat med mindst 50 % efter den 1/3 2004.

Klagerens forsikring giver ret til fuld præmiefritagelse og erstatning ved tab af erhvervsevne, hvis klagerens generelle erhvervsevne - efter udløb af karensperioden på tre måneder - er nedsat til mindre end 1/3 af den fulde erhvervsevne. Ved nedsættelse til mellem halvdelen og 1/3 af den fulde erhvervsevne giver forsikringen ret til halv præmiefritagelse samt udbetaling af den halve forsikringsydelse. Hvis den generelle erhvervsevne har været nedsat til 1/3 eller derunder uafbrudt i mindst et år, giver forsikringen endvidere ret til udbetaling af invalidesummen.

Det fremgår af sagen, at Ankenævnet for Forsikring ved kendelse 71.011 af 20/8 2007 og kendelse 73.377 af 25. juni 2008 fastslog, at klagerens erhvervsevne på disse tidspunkter ikke var dokumenteret nedsat i dækningsberettigende grad. Klageren har efterfølgende fremsendt yderligere dokumenter til selskabet.

Af ambulant beskrivelse af 9/1 2008 fra Forskningsenheden for Funktionelle Lidelser fremgår:

"**Henvisningsårsag:**
40-årig mand, gift, med 1 barn, arbejder deltids i et …firma 10-20 timer/ugtl. Henvises til udredning og behandling af funktionel lidelse. Har smerter i begge arme, ben, venstre skulder, håndled og fodled. Er intensivt udredt ved neurolog, reumatolog, dermatolog, ortopædkirurg, hvor der ikke er fundet organisk forklaring på symptomer.

Sygdomsanamnese:
I starten af 20'erne havde han en kort periode med rygsmerter, gik til fysioterapeut, oplevede god effekt heraf og blev mere opmærksom på løfteteknikker. Helbredsmæssige problemer startede i 2002, da patienten var 34 år gammel efter han kørte som lastbilchauffør med biobrændsel og havde løft på 1300 kg på løftevogn. Gjorde det igennem et par mdr., hvorefter han blev sygemeldt. Her startede voldsomme smerter i venstre arm, han vågnede om natten med smerter, men der var også smerter i højre arm og ben. Som 37-årig arbejdede han med rengøring og her startede skuldersmerterne. Igennem 1 måned gennemgået intensiv genoptræning pga. smerter ved Gigtsanatoriet ... Det konkluderes, at [klageren] ikke kunne udføre tungt arbejde, dvs. løft på over 5 kg. Han vil heller ikke kunne udføre repititivt arbejde over skulderhøjde, det vil være realistisk med varieret arbejde i 5 timer dagligt. For at opretholde nuværende funktionsniveau er han nødt til at indpasse tid til træning og det vil derfor være urealistisk med fuldtidsarbejde. Siden 2004 har patienten været i behandling for forhøjet blodtryk. I 2007 har hudlæge konkluderet, at psoriasis ikke kan udelukkes pga. fortykkelse af huden på begge knæ.

Anbefalinger efter SCAN:
Patienten kan indgå i vores behandlingsprojekt og har givet samtykke hertil. Han er ved lodtrækning blevet udvalgt til at modtage mindfulness baseret kognitiv terapi i vores afdeling. Ny behandlingsgruppe påbegyndes forår 2008.

Sagt til patienten:
Patienten er informeret om ovenstående diagnose og hvad vi i øjeblikket ved om somatiseringstilstand.

Laboratorieundersøgelser:
Der er fundet lav D-vitamin som kan forårsage muskelsmerter. D2 + D3: 34 nmol/1 (50-160), bør følges op ved egen læge.
Hæmatologiske parametre incl. differentialtælling, elektrolytter, ALAT, LDH, basisk fosfatase, bilirubin, amylase, gamma-GT, creatinkinase, folat, cobalamin, TSH, glucose, ANA: i.a.

Epikrise til egen læge:
Ja.

Generel prognose:

Somatiseringstilstand (forskningsdiagnose: bodily distress disorder) er en kronisk lidelse med symptomer fra flere forskellige organsystemer samt moderat til svær påvirkning af hverdagsaktiviteter. Prognosen for ubehandlet somatiseringstilstand er generelt dårlig, hvad angår livskvalitet og funktionsniveau, mens der ikke er belæg for øget dødelighed af sygdommen. En del af patientgruppen modtager førtidspension, og kun en lille gruppe klarer et fuldtidsarbejde uden hyppigt sygefravær.

Mindfulness baseret kognitiv adfærdsterapi har i en række undersøgelser vist gunstig effekt på det fysiske og psykiske funktionsniveau, og vores afdeling gennemfører på denne baggrund en videnskabelig undersøgelse, hvor denne terapiform testes i Danmark.

Individuel prognostisk vurdering:
Patienten er medtaget af sin funktionelle lidelse og vil have behov for ganske langsom og gradvis genoptræning med udgangspunkt i det funktionsniveau, som han har på de dårlige dage. En genoptræning, der kan vare flere år. Patienten har en sygdom, hvor han let kommer til at overskride sine grænser for hvad han formår. Meget pligtopfyldende anlagt. Det vurderes lægeligt uforsvarligt og urealistisk at patienten arbejder mere end 20 timer ugentligt. Det anbefales, at patienten arbejder i flexjob. Desuden anbefales det, at han fortsætter med øvelser han har lært på Gigtsanatoriet og forsøger at reducere rygning. Patienten har effekt af Mandolgin, smertestillende medicin, som han har fået siden sommeren, der foreslås ganske langsom aftrapning og overgang til ikke vanedannende smertestillende medicin, som f.eks. Panodil."

Af klagerens ressourceprofil fremgår bl.a.:

"… Redigeret d./af: 04-12-2008 …
…
Jeg har dags dato afholdt samtale med [klageren]. Godkendt til fleksjob pr. 051108.

Under samtalen er pågældendes ressourcer og skåne hensyn blevet drøftet. Der er ingen ændringer. Tager dagligt smertestillende medicin. (Morfin)

Skånehensynene er primære: Smertesyndrom. Smerter i bevægeapparat, albue, håndled, skuldre og ben. Nedsat arbejdstid. Ikke tungt fysisk belastende. Ikke ensidigt gentagne arbejdsfunktioner. Mulighed for skiftende arbejdsstillinger efter behov.

Foretrukne og relevante arbejdsområder:
- Arbejde med udviklingshæmmede. Ej personlig pleje - Primært værksted
- Alt indenfor lager

Timetal : ca. 20 timer pr. uge. Transport: Offentlig
Tiltag i forhold til at finde et fleksjob har været drøftet.
…
… Redigeret d./af: 31-10-2008 …
…
Det vurderes, at [klageren] bør bevilges fleksjob i h.t. følgende vurdering jf. LAB § 7+

Stk. 1 nr. 1
Jeg vurderer på baggrund af sagens og jobkonsulentens sidste beskrivelse og vurdering, at yderligere revalideringsafprøvninger er åbenbart formålsløst. [Klageren] har deltaget i revalideringsforsøg, men disse har dog ikke ført [klageren] i fuldtidsarbejde eller nærmere selvforsørgelse. [Klageren] er afprøvet i revalidering blandet andet i et …firma, hvor han ikke

kunne fungere på fuld tid. Han arbejder nu i ordinært arbejde som han er omplaceret i og ikke kan fastholde og fungere i på fuld tid, da han ud over skånehensyn med nedsat tid til 20 timer ugentlig har skånehensyn i form af ikke fysisk belastende arbejde, ikke ensidigt gentagne arbejdsfunktioner og mulighed for skiftende arbejdsstillinger efter behov.

Arbejdsopgaverne på nuværende arbejdsplads er varierende og med varierende arbejdsstillinger og med alle de skånehensyn, der er optimale i forhold til [klagerens] helbredstilstand, hvilket de er blevet efter [klageren] er omplaceret på arbejdspladsen. Herudover er det indenfor det arbejdsområde, hvor [klageren] har sine fleste arbejdserfaringer og dermed kan anvende sine spidskompetencer. Selvom arbejdsfunktionerne ikke forværre de kroniske smerter har [klageren] har problemer i forhold til arbejdstiden 37 timer. [Klageren] er en vellidt og loyal medarbejder. Er velset på arbejdspladserne og er sympatisk. Er beskrevet som pligtopfyldende. [Klageren] kan ikke hjælpes via de sociale kapitler og yderligere revalideringstiltag. Såvel optræning som uddannelse vil ikke at kunne bringe [klageren] nærmere selvforsørgelse i ordinær arbejde, da et skånehensyn er nedsat tid. Det vurderes, at [klageren] er afprøvet i forhold til arbejdsmarkedet bredt. [klageren] har kronisk smertetilstand med skånehensyn også i forhold til arbejdstiden. [Klageren] vil gerne arbejde i et fleksjob og der er ikke længere er en diskrepans mellem hans klager/formåen og lægelige oplysninger. Herudover vurderer lægekonsulenten at de helbredsmæssige forhold medfører en varig, væsentlig nedsættelse af klientens erhvervsevne og i forbindelse med ethvert erhverv.

Stk. 1 nr. 2.
Der er tale om en person med mange gode ressourcer i forhold til arbejdsmarkedet. Det er udelukkende helbredet, der sætter grænserne for funktionsevnen. Det vil sige, at det er [klageren] 's kroniske smertetilstand med smerter i for det meste i venstre ben- (før arm - [klageren] har klager over smerter i bevægeapparat, albue, håndled, skuldre og ben) en somatiseringstilstand, der blandt andet medfører at [klageren] ikke kan arbejde mere end 20 timer ugentlig og har skånehensyn.
Det vurderes, at det ikke vil være muligt gennem revalidering, aktivering eller andre arbejdsmarkedstiltag at forbedre arbejdsevnen således, at [klageren] kan komme i ordinær beskæftigelse.
[Klageren] er af samme mening.

Stk. 1 nr. 3.
Helbredstilstanden, hvor [klageren] har udviklet en kronisk smertetilstand med smerter for det meste i venstre ben en somatiseringstilstand må betragtes som stationær, og gør at [klageren] har mistet en del af sin arbejdsevne.
Der kan ikke peges på yderligere behandlingsmuligheder, der umiddelbart vil kunne øge hans funktionsevne betydeligt i forhold til arbejdsmarkedet. Der er behandlingsmulighed via kognitivterapi som vil forbedre [klagerens] funktionsevne over en årrække, men ikke med betydning for egentlig forbedring af arbejdsevnen.
Der vurderes, at de helbredsmæssige forhold medfører, at klientens erhvervsevne er varigt og væsentligt nedsat i forbindelse med ethvert erhverv.

Stk. 1 nr. 4.
Der er tale om en lidelse, som kan behandles yderligere, men ikke i et omfang, der medfører at funktionsevnen forbedres i forhold til arbejdsevnen og dermed arbejdsmarkedet. Lidelsen nedsætter funktionsevnen i en grad, der betyder, at det ikke vil være muligt at gennemføre en realistisk revalideringsplan til ordinært arbejde. Praktikken og [klagerens] funktionsniveau i hans arbejde har til fulde vist, at selv med skånehensyn vil det optimale for [klageren] være at blive ansat i fleksjob.

Det indstilles, at [klageren] godkendes til fleksjob i h.t. LAB § 69 og 70.'
…
Redigeret d./af: 16-10-2008 …
…
Besøgsdato:
09.10.2008.
Virksomhed:
… Godstransport …
Kontaktperson:
…
Udgangspunkt:
Arbejdsevnebeskrivelse.
Stilling:
Disponent/kørselsplanlægger.
Arbejdstid:
37 timer pr. uge.
Helbred:
Smertesyndrom. Smerter i bevægeapparat, albue, håndled, skuldre og ben.
Skånehensyn:
Ikke tungt fysisk belastende.
Ikke ensidigt gentagne arbejdsfunktioner.
Mulighed for skiftende arbejdsstillinger efter behov.
…
Arbejdsgivers beskrivelse:
[En medarbejder] oplyser, at firmaet er meget glad for [klageren] som medarbejder, og man tilbød ham da også omplacering til nuværende arbejdsfunktioner, da man gerne ville beholde ham i firmaet.

På grund af [klagerens] tidligere mangeårige arbejde som chauffør, har han et stort kendskab til forretningsgangene i det daglige arbejde indenfor fragtmandskørsel. Han er vellidt blandt kolleger, specielt er han god til at rådgive nye chauffører i forbindelse med ruterne, og eventuelle andre problemer, som de nye chauffører måtte blive udsat for.

[Medarbejderen] vurderer dog klart, at [klageren] har store problemer med at klare en hel arbejdsdag, og det er hans vurdering, at [klageren] kun burde have en arbejdstid på 4-5 timer. [Medarbejderen] kan dagligt se, at [klageren] har store problemer med at være på arbejdspladsen timerne derefter.

[Medarbejderen] vil meget gerne beholde [klageren] i firmaet, og han vil hellere end gerne etablere fleksjob til [klageren] på nedsat arbejdstid, f.eks. sådan at [klageren] sluttede arbejdsdagen kl. 10,00, når han var færdig med planlægning og læsning af de daglige fragtmandsruter.

Jobkonsulentens vurdering:
41-årig mand, der siden 2002 har lidt af smertesyndrom med smerter i bevægeapparat. Har indtil da haft stabil tilknytning til arbejdsmarkedet, de fleste år som chauffør ved vognmandsfirmaer.

Fra 2002 og frem til nu har [klageren] haft meget sygefravær, og har derfor haft svært ved at opretholde kontakten til arbejdsmarkedet på grund af helbredsproblematikken. Der har været flere arbejdsprøvninger indenfor forskellige arbejdsområder, men disse er hver gang

mundet ud i, at [klageren] ikke kunne klare fuld arbejdstid, 37 timer pr. uge på grund af helbredet.

Af økonomiske årsager søgte han i januar 2008 arbejde som chauffør på fuld tid hos tidligere arbejdsgiver. Efter ca. 3 måneder blev [klageren] igen sygemeldt, men arbejdsgiver tilbød ham omplacering på arbejdspladsen til nuværende, ikke fysisk belastende arbejdsfunktioner, hvor han samtidig har mulighed for at skifte arbejdsstillinger konstant mellem siddende, gående og stående.

På trods af optimale arbejdsvilkår i forhold til skånehensyn, har [klageren] svært ved at klare fuld arbejdstid, og det er kun et spørgsmål om kort tid, før han må sygemelde sig igen. Jeg vurderer, at der er behov for yderligere skånehensyn i form af nedsat arbejdstid.

Det er min vurdering, at der ikke gennem uddannelsesforløb eller yderligere afprøvninger, er mulighed for at bringe [klageren] tilbage til ordinær beskæftigelse.

Det er således min samlede vurdering, at [klageren] klart er tilstrækkeligt afprøvet i forhold til arbejdsmarkedet bredt, og at man såfremt [klageren] skal bevare en tilknytning til arbejdsmarkedet, bør tage stilling til, om han opfylder betingelserne for tilkendelse af fleksjob, og at det bliver på nuværende arbejdsplads, hvor [klageren] er en meget vellidt og loyal medarbejder."

Selskabet anførte herefter i skrivelse af 8/1 2009 til klageren:

"På grundlag af oplysningerne har vi vurderet, at du ikke har ret til præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension, da din erhvervsevne ikke er nedsat med 1/2 af den fulde erhvervsevne.

Ved vores vurdering har vi lagt vægt på oplysningerne fra … hospital samt kommunen. Det fremgår deraf, at du forsat har smerter i bevægeapparatet og du kan ikke klare tungt fysisk belastende arbejde, ensidige arbejdsfunktioner og du skal have mulighed for at skifte arbejdsstillinger.

Oplysningerne har været forelagt vores lægekonsulent. På baggrund af de samlede oplysninger vurderer vi, at din erhvervsevne ikke er nedsat med halvdelen af den fulde erhvervsevne.

Du er tilkendt flexjob, men det i sig selv giver ikke ret til præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension.

For at være berettiget til præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension, skal din erhvervsevne være nedsat med mindst halvdelen på grund af sygdom eller ulykke. Ved denne vurdering ser vi ikke blot på dit eget erhverv, men også på din erhvervsevne i andet passende erhverv. På baggrund af ovenstående, har vi vurderet, at du ikke opfylder forsikringsbetingelserne."

Klageren har ved skrivelse af 6/5 2009 over for nævnet nedlagt påstand om, at selskabet skal anerkende, at hans generelle erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad.

Selskabet har ved skrivelse af 28/5 2009 fastholdt sin afgørelse over for nævnet. Selskabet har til støtte herfor anført:

> "Forsikringen er en livsforsikring, der blandt andet giver ret til præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension, hvis forsikredes erhvervsevne nedsættes med 1/2 eller 2/3 af den fulde erhvervsevne.
>
> Vores vurdering har tidligere været indbragt for Ankenævnet, og vi henviser til nævnets afgørelser den 20. august 2007, ref.nr. 71011 og den 25. juni 2008, ref.nr. 73377.
>
> I begge sager havde vi afvist at yde præmiefritagelse og udbetale invalidepension, fordi den generelle erhvervsevne ikke var nedsat med 1/2 eller 2/3.
>
> [Klageren] henvendte sig igen i november 2008 og bad om en ny vurdering. Vi modtog journaloplysninger fra … hospital, Forskningsenheden for Funktionelle Lidelser, for perioden 9. januar 2008 til 19. juni 2008 (bilag ..) og akter fra jobcenter …, hvor vi vedlægger uddrag fra opfølgning for perioden 11. juli 2008 til 17. december 2008 (bilag ..).
>
> Det fremgår, at forsikrede har forsøgt at genoptage sit arbejde på fuld tid, men at de helbredsmæssige begrænsninger gør, at han ikke kan klare fysisk arbejde. Forsikrede har en kronisk smertetilstand og en varig nedsættelse af erhvervsevnen, og han blev i november 2008 godkendt til fleksjob.
>
> Godkendelse til fleksjob giver ikke automatisk ret til ydelser fra forsikringen.
>
> Oplysningerne har været forelagt vores lægekonsulenter, og der er ingen forværring i helbredstilstanden.
>
> Vi meddelte derfor forsikrede i brev af 8. januar 2009 (bilag ..), at vi fastholdt vores tidligere afgørelser, fordi betingelserne ikke var opfyldt.
>
> [Klageren] har ikke dokumenteret, at hans erhvervsevne er nedsat med 1/2 eller 2/3 af den fulde erhvervsevne. Vi fastholder derfor, at vi ikke skal yde præmiefritagelse og udbetale invalidepension."

Klageren anførte herefter i skrivelse af 10/6 2009 til nævnet:

> "Under henvisning til epikrise af 9 - 1 - 08, fra Forskningsenheden for funktionelle lidelser … hospital, fremgår det at. (Det vurderes lægeligt uforsvarligt og urealistisk at patienten arbejder mere end 20 timer ugentligt.)
>
> Det har ikke været mulig at fastholde en tilknytning til arbejdsmarkedet gennem flere forskellige afprøvede erhverv.
>
> Hermed fastholdes det at erhvervsevnen er nedsat med 1/2 eller 2/3 af den fulde erhvervsevne."

Selskabet anførte som følge heraf i skrivelse af 26/6 2009 til nævnet:

"Den omtalte journal fra Forskningsenheden for Funktionelle Lidelser på … hospital indgik i vores vurdering af [klagerens] erhvervsevne. Journalen er sendt til nævnet som bilag .. sammen med vores brev den 28. maj 2009.

Der er fortsat ingen oplysninger om forværring af helbredstilstanden, og derfor ikke grundlag for yderligere oplysninger. Vi fastholder, at vi ikke skal yde præmiefritagelse og udbetale invalidepension."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**22. Tab af erhvervsevne og præmiefritagelse**
Ret til fuld ydelse ved tab af erhvervsevne eller præmiefritagelse indtræder, når forsikredes erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne.

En sådan nedsættelse af erhvervsevnen foreligger, når den forsikrede efter selskabets skøn ikke længere er i stand til - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse - at tjene mere end en tredjedel af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.

Bedømmelsen sker på grundlag af en helbredsvurdering under hensyn til forsikredes tidligere og nuværende helbredstilstand og tidligere beskæftigelse.

Er erhvervsevnen på grund af sygdom eller ulykkestilfælde nedsat til halvdelen, udbetales halv ydelse ved tab af erhvervsevne, hvis dette fremgår af forsikringsoversigten. Den anden halvdel af forsikringen kan videreføres med halv præmiebetaling.
...
24. Engangssum ved tab af erhvervsevne (Invalidesum)
For at engangsbeløb ved tab af erhvervsevne kan udbetales, skal erhvervsevnen være nedsat til en tredjedel eller derunder, og nedsættelsen skal efter selskabets skøn være varig. Det skal være overvejende sandsynligt, at erhvervsevnen - trods lægelig behandling, omskoling, optræning eller uddannelse - er og fortsat må anses at ville være nedsat til en tredjedel eller derunder.

Engangsbeløb ved tab erhvervsevne kan tidligst udbetales, når erhvervsevnen har været nedsat til en tredjedel eller derunder uafbrudt i 1 år, og forsikrede er i live 1 år efter nedsættelsens indtræden."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet det ikke godtgjort, at klagerens generelle erhvervsevne - vurderet i forhold til de nye helbredsmæssige oplysninger og de ovenfor gengivne forsikringsbetingelser - er nedsat med mindst 50 % af den fulde erhvervsevne.

Nævnet kan derfor ikke kritisere, at selskabet har afvist at genoptage udbetalingen og præmiefritagelsen som sket, hvorfor

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Jacques Hermann

udskriften bekræftes

Henning Jønsson